

Nujno potrebujemo čebelarški zakon

Besedilo: Prof. dr. Andrej Šalehar, zaslužni profesor, in Janez Gregori, prof. biol.

Delovna skupina za strokovno presojo rejskega programa za kranjsko čebelo, ki jo je 16. januarja 2008 imenoval minister za kmetijstvo, je v poročilu* zapisala tudi tale skep: »Za ohranjanje slovenske avtohtone populacije kranjske čebele je treba izdelati in sprejeti poseben Zakon o kranjski čebeli in čebelarstvu.«

Poročilo delovne skupine je dosegljivo na spletnem naslovu:

http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/saSSo/2008_Sektor_za_varnost_in_kakovost_hrane_in_krme/Porocilo_delovne_skupine_čebele.pdf

V kratki presoji slovenske zakonodaje na področju čebelarstva je bilo ugotovljeno, da je treba vzporedno z dopolnitvijo rejskega programa, ki bo med drugim vključeval slovenske ekotipe kranjske čebele, plemenilne postaje, varovana območja, genske banke in drugo, dopolniti tudi zdaj veljavno zakonodajo. Zdajšnja zakonodaja je razpršena med številne pravilnike, ki po večini vključujejo vsebine iz zakona o živinoreji, povezane s selekcijo kranjske čebele, tako da številna področja čebelarstva sploh niso vključena. Za ohranitev biotske raznovrstnosti kranjske čebele morajo biti zakonsko opredeljeni in rešeni tudi vsi drugi dejavniki, ki so pomembni za čebelarstvo in preživetje kranjske čebele. Poseben zakon o čebelarstvu imajo na primer na avstrijskem Koroškem in v Nemčiji. Delovna skupina je bila soglasna, da tudi v Sloveniji potrebujemo zakon o kranjski čebeli in čebelarstvu. To sicer ne bo prvi zakon o čebelarstvu na naših tleh, saj smo v preteklosti že imeli tovrstno zakonodajo.

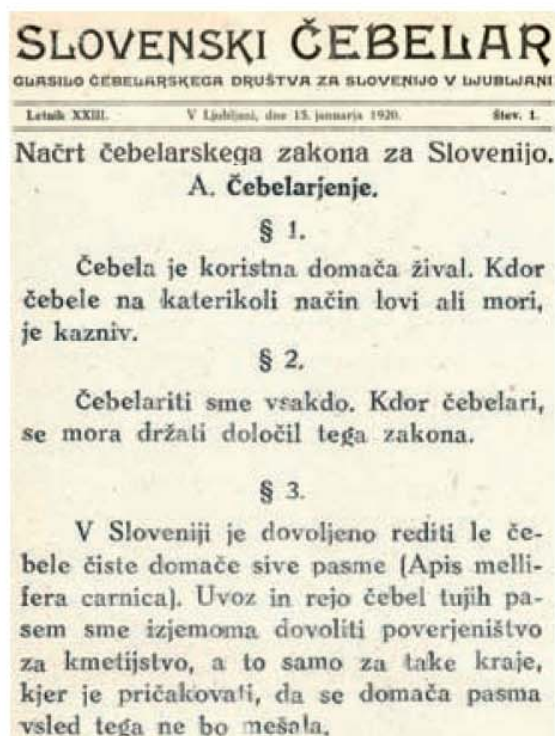
V slovenskih čebelarških strokovnih revijah, torej v *Slovenski čebeli*, *Slovenskem čebelarju* in *sadjerejcu* in v *Slovenskem čebelarju* je bilo objavljenih več preglednih sestavkov, ki podrobno opisujejo zakonodajo in njen razvoj na področju čebelarstva.

Omenimo leta 1775 izdan zakon o čebelarstvu, ki je določal pomembne ukrepe za čebelarjenje (Bienenzuchtverbreitung, 8. april 1775. V: Sammlung Verordnungen und Gesetze vom Jahre 1740. bis 1780, Dunaj 1786–1787, zvezek VII, št. 1680, str. 204–212). Ta zakon, ki ima 16. členov, je med drugim določil, da:

- je čebelarstvo prosto vseh davkov,
- sme čebelar prepeljati svoje čebele tudi na pašo,
- za panje, ki jih prevažajo na pašo, ni treba plačati mitnine,

- je vsakemu dovoljeno imeti poljubno število panjev,
- sme čebelar v 24 urah svoj roj zasledovati tudi na tuji zemlji,
- je treba tatvino čebel kaznovati itd.

V Slovenskem čebelarju (XXIII, 1920, št.1, str. 1–7) je bil po koncu prve svetovne vojne objavljen članek »Načrt čebelarškega zakona za Slovenijo«.

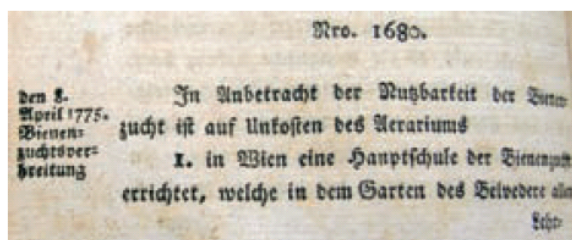
Predlogi vsebine prvih treh členov so zelo pomembni, ker posebej poudarjajo in določajo ohranjanje (varovanje) naše avtohtone kranjske sivke.

Novi zakona o kranjski čebeli in čebelarstvu mora določati in opredeliti najmanj naslednje:

- multifunkcionalno vlogo gojenja čebel,
- varstvo avtohtone populacije kranjske čebele (ohranjanje njene genetske diverzitete, ohranjanje obsega genskega sklada ...),
- uveljavljanje mednarodne zaščite avtohtone populacije kranjske čebele (zaščitna znamka: AUTHENTIC CARNIOLAN, katere lastnik je ČZS),
- zaščito avtohtone populacije kranjske čebele (fitofarmaceutski pripravki, čebele in kmetijstvo),
- izgube (odmiranje) čebeljih družin,

NOVICE IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

- gojenje čebel (osnovna določila o gojenju čebel, postavitvi čebelnjakov, zootehnični normativi, podnebne spremembe in čebelarstvo, oprema v čebelarstvu, dolžnosti, izobrazba in izobraževanje čebelarjev, kodeks dobre prakse v čebelarstvu, kakovost in varnost čebeljih pridelkov, gospodarjenje in spodbude v čebelarstvu ...),
- sonaravno čebelarstvo,
- prevozno čebelarstvo (osnovna določila o čebelji paši in prevozu čebel, postavitve prevoznih čebelnjakov, dovolilnice za čebelno pašo ...),
- selekcijo čebel (rejski program, čistopasemsko gojenje, linijska reja, trotarji, ohranjanje genetske divezite, genetske variabilnosti, ekotipi, spremljanje in ukrepi za ohranjanje genetske čistosti kranjske čebele, varovalna območja, vzrejališča, genske banke in situ in in vivo, testne postaje, javne plemenilne postaje ...),
- pristojnosti ministrstva in upravnih enot, čebelarska združenja in druge organizacije v čebelarstvu, naloge in organiziranost javnih služb, svet za čebelarstvo,

Naslovna stran zakona »Bienenzuchtverbreitung« iz leta 1775

- izobraževanje, raziskovalno in strokovno delo v čebelarstvu,
- promet s čebeljimi maticami in družinami,
- nagrade in priznanja v čebelarstvu,
- kazni za prekrške, prehodne in končne določbe.

Kranjska čebela je ena sama, je naša avtohtona podvrsta, je naša naravna in kulturna dediščina, zato je pomembno, da jo tudi zakonsko zaščitimo! ■